

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XIV. Quarta, errores paucorum omnibus attributi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

Societatem. Ecclesiam Dei diris modis vexari, & ubique ferè oppugnari videmus. Oppugnant Christi sponsam, non tantum à fide alieni, barbari, & qui in nouis insulis Christianum nomen hostiliter insectantur, sed etiam illi qui communi nobiscum Christianorum nomine gloriantur.

Quarto, priuatorum seu nauis, seu lapsus, largitate iniquè prodiga in omnes conferuntur, & ex acini liuore, non racemus tantum, sed & vitis ad falcem damnatur. Communitatem hominum, culpæ semper ubique experitium, frustra quis extra cælum quærat; illic inter beatos nemo umbram mittit vlliùs nubeculæ, cum sit illorum cuiusque lux septemgemi solis, hic lumine vtinur lucernarû, quæ ex S. Ambr. non extinguuntur solum defertæ pabulo, sed olent extinctæ grauitè, & latè putorem adstantibus inhalant. Non est vbi aliquid peccatur, ordo religiosus propterea malus; alioqui nullus sit vsquam bonus; sed vbi impunè peccatur. Nam si errans punitur, inquit Augustinus, in ornamenta errores vertuntur, vt piceas umbræ manu erudita dispensatæ distingunt, & distinctio ordinis mater est; Ita lapsuum prudens negotiatio, quæ meritâ illorû castigatione peragitur, vigere ordinem demonstrat, & viuendi regulam tenere: quo etiam modo, ex criminibus hominum exprimit sibi diuina iustitia gloriam dum ea suppliciis vindicat, quorum hæc sapiens administratio id facit, aut si minus specie, at saltem ordine placeant; sic enim ipso faciente pulchra sunt singula, ipso ordinante, pulchra sunt omnia. Verumenimverò, si vnus ex omnibus reus, cur omnes inuoluat damnantis sententia? fiat id prorsus quod se facere solitum Ferdinandus II. Imperator aiebat *Alicui ex Societatis hominibus irasci possum, Societati vniuersa non possum.* Ne dignus laqueo parricida Iudas, totum faxit secum laqueo reum Christi collegium; nec tot hominum millia; maximam partem nec de ingenio inuicem, nec de facie nota, perinde vnus in mente censeantur vt omnis in Adamo illius posteritas; sitque propterea vnus contra fas, sermone factõve admissum, omnium odio, pœnæque mulctandum. Si iusto humanius videtur, multorum virtute, paucorum culpas prætexere, hoc saltem æquitati detur, ne paucorum error, virtuti officiat plurimorum. Durum hoc & intolerandum queritur Augustinus, ad populum scribens, offensum duorum ex suis, mutua accusatione, ex qua necessariò aut alter impudicus, aut erat alter pronuntiandus calumniator. [Nempe esse hominum genus quibus vnice cura sit venari, an Episcopus Sacerdos, Monachus, aut virgo Deo consecrata, in aliquo lapsi sint, vt inde conficiant ceteros omnes eadem peccare, licet de his nihil eiusmodi audiatur, nec tamen iidem vxores repudiant, nec matres inculant, licet audiant adulteria maritarum. At si de aliquo sanctum institutum professio increpuerit sinistri quidpiam, si falsus aut verus noxæ odor eos afflauerit, hic verò ingenium acuunt, huic adlaborant, & sudant vt persuadeant omnibus, omnes eiusdem propositi, vni eorum esse persimiles.] Licet ex vno illorum cognoscere quid de nobis alij obloquantur, qui omnes vnus aut culpa, aut suis suspicionibus reos esse nos volunt, *Nec causâ, inquit, nec culpa earum re-*

XIV.

*Quarta, error
res paucorum
omnibus at-
tributi.*

In psal. 118.

*Aug. de
Genesi c. 5.*

Epist. 137.

rum quarum Iesuita insimulantur, ita partiri, & separari potest, ut alter altero mitius, aut durius tractandus sit; sic enim secta hac tam arte inter se compacta est ut totum corpus, & cum hoc omnia eius indiuidua membra in unum conspirent, & ad unum scopum mente, & corpore ferantur. Ita scilicet fieri oportet, nec quicquam interesset, inter communitates hominum, & metalli venas, sed ex probato utrobique vno, utrobique omnia eadem aestimari, inde communione omnium, hinc vnus culpa liquido comperta, omnes æquè pro reis damnari. At cur non potius infantes haberi? post exploratam vnus innocentiam, & confessionem omnium palam notam? sic iste arguator dum nimium premit, nihil exprimit. Sed ita sit sanè, & confessionis mutua præiudicio, partis vnus malum pertinere ad omnes iudicetur; ergo ne si cui extremus digitus abscedat, totum corpus secari utique oportebit? huius enim, membrorum inter se, quam Societatis vnus hominum coniunctio maior est, atque consensus, suaque singuli propria, diuersa ut plurimum sentiunt, & sæpè contraria. Nihilò præterea iustius, sententiam omnium ex vnus sensu colligere; quam probum, aut improbum eorum animum, ex vno. De tot Societatis scriptoribus, dictum fortè, ab vno seligere, esto, vel assertum leuius vel parum ad censoris saluam faciens, & hoc pro communi Societatis doctrina obrudere, in qua sunt plurimi qui illud improbant, plures etiam qui non probent hocce ius vllum, hoc vlla æquitas pariatur? *Iesuitarum Aphorismos*, anonymus nebulo Emmanuelis Sa opus nominauit, & ex eo quod illic peccatum ab illo putauit, nigrum theta nobis omnibus præfigit, quasi prophetico septuaginta interpretum consensu, vel minimos etiam conueniremus in apices, & forent omnium quotquot sunt in Societate Doctorum ingenia, ex vnus cuiusque calamo apta. Omitto quod opiniones pro nostris damnantur, quæ orbe toto iam inualuerant, priusquam nostra in elementis literarum lallaret infantia, alij nimirum silentur auctores, ne qua pars odij nobis depereat.

XV.

*Quinta, qui
malè agit,
omnes sibi si-
miles putat.*

Quinto, id habent improbi, ut libenter credant omnes sibi esse consimiles, ut iis qui vertigine laborant, verti omnia videntur, quod tunc deterius agitur, cum peccandi assuetudine, in licentiam quandam necessariam conuersa, irretita vsu scelerum voluntas, impotentiam mentitur emendandi, ita ut plurimum qui peccant, libidinosi præcipuè, patrocina sibi fingunt in credulitate sua arbitraria, qua omnes ut eadem secum ex carne concretos, ita pariter voluptarios esse volunt; qui vero minus id præferant, cautos magis esse quam castos: hinc se fronte quidem manifestè leprosa cogitant; alios sinu, & occultè, plaga eadem maculosos: Porro hi de se dum alios pendunt, dumque (quod improbis innatum Ambrósius notat) nolunt alios videri innocentes; palam est linguam cuiusmodi, ac stilum in sui dissimiles exerant. Susannæ causam impuri Iudices dum tractant; adultera est, & lapidibus obruenda, Daniele appellat virginem castimonia ipsius, *Secura est de victoria castitas, cum est iudicatura virginitas.*

Sexto